

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2020/559,**23. aprill 2020,****millega muudetakse määrust (EL) nr 223/2014 seoses erimeetmete kehtestamisega, et reageerida COVID-19 puhangule**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 175 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

pärast konsulteerimist Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 223/2014 ⁽²⁾ on sätestatud normid, mida kohaldatakse enim puudustkannatavate isikute jaoks loodud Euroopa abifondi (edaspidi „fond“) suhtes.
- (2) COVID-19 puhang on mõjutanud liikmesriike enneolematul viisil. Kriis ohustab enam kõige kaitsetumaid, nagu enim puudustkannatavad isikud, eelkõige fondist toetuse andmise katkemise läbi.
- (3) Selleks et viivitamata reageerida mõjule, mida kriis avaldab enim puudustkannatavatele isikutele, peaksid selliste tegevuste kulud, millega suurendatakse COVID-19 puhanguga seotud kriisile reageerimise suutlikkust, olema rahastamiskõlblikud alates 1. veebruarist 2020.
- (4) Selleks et leevendada COVID-19 puhangule reageerimise mõju avaliku sektori eelarvetele, tuleks liikmesriikidele anda erandlik võimalus taotleda 100 % kaasrahastamismäära kohaldamist aruandeaastal 2020–2021 kooskõlas eelarveassigneeringutega ja vabade vahendite olemasolu korral. Selle erakorralise kaasrahastamismäära kohaldamise hindamise põhjal võib komisjon teha ettepaneku selle kehtivust pikendada.
- (5) Selle tagamiseks, et enim puudustkannatavad isikud saaksid fondist jätkuvalt abi turvalistes tingimustes, on vaja liikmesriikidele võimaldada piisavat paindlikkust, et nad saaksid partnerorganisatsioonidega peetavatele konsultatsioonidele tuginedes kohandada oma toetuskavu praeguse olukorraga, sealhulgas lubades alternatiivseid abi kätetoimetamise viise, näiteks kasutades elektroonilisi või muus vormis vautšereid või kaarte, ning lubades liikmesriikidel muuta rakenduskava teatavaid elemente, ilma et selleks oleks vaja komisjoni otsust. Selleks et tagada turvaline abi kõige kaitsetumatele isikutele, peaks olema ka võimalik varustada partnerorganisatsioone vajalike isikukaitsematerjalide ja -vahenditega väljaspool tehnilise abi eelarvet.
- (6) On asjakohane kehtestada erisätted, et määrata kindlaks toetusesaajate kantud kulude rahastamiskõlblikkus juhul, kui tegevused on COVID-19 puhangu tõttu viibinud, peatatud või ei ole täielikult ellu viidud.
- (7) Selleks et liikmesriigid saaksid keskenduda COVID-19 puhangule reageerimiseks mõeldud meetmete kehtestamisele ja vältida enim puudustkannatavatele isikutele abi kätetoimetamise katkemist nakkusohu tõttu, on asjakohane näha ette erimeetmed, millega vähendatakse ametiasutuste halduskoormust ja võimaldatakse paindlikkust teatavate õigusnõuete täitmisel, eelkõige seoses seire, kontrolli ja auditiga.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 17. aprilli 2020. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 22. aprilli 2020. aasta otsus.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrus (EL) nr 223/2014, mis käsitleb Euroopa abifondi enim puudustkannatavate isikute jaoks (ELT L 72, 12.3.2014, lk 1).

- (8) Kuna käesoleva määruse eesmärki, milleks on erimeetmete kehtestamine, et tagada fondi tulemuslik kasutamine COVID-19 puhangu jooksul, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda pakutud meetmete ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (9) Võttes arvesse vajamineva toetuse kiireloomulisust, peaks käesolev määrus jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
- (10) Võttes arvesse COVID-19 puhangu põhjustatud erandlike asjaolude kiireloomulisust, sellega seotud rahvatervise kriisi ning selle sotsiaalseid ja majanduslikke tagajärgi, peeti asjakohaseks teha erand ELi lepingule, Euroopa Liidu toimimise lepingule ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingule lisatud protokoll nr 1 (riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus) artiklis 4 osutatud kaheksa nädala pikkusest tähtajast.
- (11) Määrust (EL) nr 223/2014 tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) nr 223/2014 muudetakse järgmiselt.

- 1) Artikli 9 lõike 4 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„4. Lõikeid 1, 2 ja 3 ei kohaldata rakenduskava nende elementide muutmisel, mis kuuluvad vastavalt I lisas esitatud rakenduskavade mudelite alapunktide 3.5 ja 3.6 ning punkti 4 alla, ega artikli 7 lõike 2 punktides a–e ja g nimetatud elementide muutmisel, kui seda tehakse COVID-19 puhanguga seotud kriisile reageerimiseks.“

- 2) Artikli 13 lõikesse 1 lisatakse järgmine lõik:

„Erandina esimesest lõigust on 2019. aasta aruande esitamise tähtaeg 30. september 2020.“

- 3) Artiklisse 20 lisatakse järgmine lõige:

„1a. Erandina lõikest 1 võib liikmesriigi taotluse korral kohaldada 100 % kaasrahastamismäära selliste avaliku sektori kulude suhtes, mis on deklareeritud 1. juulil 2020 algava ja 30. juunil 2021 lõppeva aruandeaasta jooksul esitatud maksetaotlustes.“

Kaasrahastamismäära muutmise taotlused esitatakse artiklis 9 sätestatud rakenduskavade muutmise korra kohaselt ja neile lisatakse muudetud kava. 100 % kaasrahastamismäära kohaldatakse üksnes juhul, kui komisjon kiidab rakenduskava asjaomase muudatuse heaks enne lõpliku vahemaksetaotluse esitamist vastavalt artikli 45 lõikele 2.

Enne 1. juulil 2021 algava aruandeaasta esimese maksetaotluse esitamist esitavad liikmesriigid I lisas esitatud rakenduskavade mudelite alapunktis 5.1 osutatud tabeli, milles näidatakse kaasrahastamismäär, mida kohaldatakse 30. juunil 2020 lõppenud aruandeaastal.“

- 4) Artikli 22 lõikesse 4 lisatakse järgmine lõik:

„Erandina esimesest lõigust on COVID-19 puhanguga seotud kriisile reageerimise suutlikkuse suurendamiseks kavandatud tegevuste kulud rahastamiskõlblikud alates 1. veebruarist 2020.“

- 5) Artiklisse 23 lisatakse järgmine lõige:

„4a. Toitu ja/või esmast materiaalet abi võib enim puudustkannatavatele isikutele anda kas otse või kaudselt, näiteks kasutades elektroonilisi või muus vormis vautšereid või kaarte, tingimusel et selliste vautšerite, kaartide või muude vahendite eest saab üksnes toitu ja/või esmast materiaalet abi.“

6) Artikli 26 lõiget 2 muudetakse järgmiselt:

a) punkt a asendatakse järgmisega:

„a) toidu ja/või esmase materiaalse abi ostmise kulud ning partnerorganisatsioonidele isikukaitsematerjalide ja -vahendite ostmise kulud;“;

b) punkt c asendatakse järgmisega:

„c) partnerorganisatsioonide haldus-, ettevalmistus-, transpordi- ja hoiustamiskulud, mida arvutatakse kindla määrana, mis on 5 % punktis a osutatud kuludest, või 5 % kooskõlas määruse (EL) nr 1308/2013 artikliga 16 võõrandatud toiduainete väärtusest;“.

7) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 26a

I rakenduskava alusel toetatavate tegevuste kulude rahastamiskõlblikkus COVID-19 puhangu tõttu tegevuste peatamise ajal

COVID-19 puhangust tingitud viivitused toidu ja/või esmase materiaalse abi kättetoimetamisel ei too kaasa ostu sooritanud asutuse või partnerorganisatsioonide poolt kooskõlas artikli 26 lõikega 2 kantud rahastamiskõlblike kulude vähendamist. Sellised kulud võib deklareerida komisjonile täies ulatuses kooskõlas artikli 26 lõikega 2 enne toidu- ja/või esmase materiaalse abi kättetoimetamist enim puudustkannatavatele isikutele, tingimusel et kättetoimetamine jätkub pärast COVID-19 puhangu seotud kriisi lõppemist.

Kui toit on COVID-19 puhangu tõttu toidu kättetoimetamise peatamise tagajärjel riknenud, ei vähendata artikli 26 lõike 2 punktis a sätestatud kulusid.

Artikkel 26b

II rakenduskava või tehnilise abi raames toetatavate tegevuste kulude rahastamiskõlblikkus COVID-19 puhangu tõttu tegevuste peatamise ajal

1. Tegevuste puhul, mille elluviimine on COVID-19 puhangu tõttu peatatud, võib liikmesriik käsitada peatamise ajal tekkinud kulusid rahastamiskõlblike kuludena isegi juhul, kui teenuseid ei ole osutatud, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

a) tegevuse elluviimine peatati pärast 31. jaanuari 2020;

b) tegevus peatati COVID-19 puhangu tõttu;

c) kulud on tekkinud ja tasutud;

d) kulud kujutavad endast toetusesaaja jaoks tegelikke kulusid ning makstud summasid ei saa tagasi nõuda ega nõuda nende hüvitamist; selliste tagasinõutavate või hüvitamisele kuuluvate summade puhul, mida ei maksa liikmesriik, võib liikmesriik arvestada, et nimetatud tingimus on täidetud, kui toetusesaaja seda tõendab; tagasinõutud ja hüvitatud summad arvatakse kuludest maha;

e) kulude puhul piirdatakse tegevuse peatamise perioodiga.

2. Tegevuste puhul, mille kulud hüvitatakse toetusesaajale lihtsustatud kuluvõimaluste alusel ja kulude hüvitamise aluseks olevate meetmete rakendamine on COVID-19 puhangu tõttu peatatud, võib asjaomane liikmesriik hüvitada toetusesaajale kulud peatamisperioodiks kavandatud väljundite alusel, isegi kui meetmeid ei rakendata, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

a) meetmete rakendamine peatati pärast 31. jaanuari 2020;

b) meetmed peatati COVID-19 puhangu tõttu;

c) lihtsustatud kuluvõimalused vastavad toetusesaaja kantud tegelikele kuludele, mida toetusesaaja peab tõendama ning mida ei ole võimalik tagasi nõuda ega hüvitada; selliste tagasinõutavate või hüvitamisele kuuluvate summade puhul, mida ei maksa liikmesriik, võib liikmesriik arvestada, et nimetatud tingimus on täidetud, kui toetusesaaja seda tõendab; tagasinõutud ja hüvitatud summad arvatakse lihtsustatud kuluvõimalusele vastavast summast maha;

d) toetusesaajale hüvitatakse meetmete peatamise perioodiga piirduvad kulud.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud tegevuste puhul võib liikmesriik hüvitada toetusesaajale kulud ka artikli 25 lõike 1 punktis a osutatud kulude alusel, kui käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tingimused on täidetud.

Kui liikmesriik hüvitab toetusesaajale kulud esimese ja teise lõigu alusel, tagab ta, et kulud hüvitatakse ainult üks kord.

Artikkel 26c

II rakenduskava või tehnilise abi raames toetatavate tegevuste kulude rahastamiskõlblikkus, kui tegevusi ei ole COVID-19 puhangu tõttu täielikult ellu viidud

1. Liikmesriik võib käsitada rahastamiskõlblikena selliste tegevuste kulusid, mida ei ole COVID-19 puhangu tõttu täielikult ellu viidud, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

- a) tegevuse elluviimine katkes pärast 31. jaanuari 2020;
- b) tegevuse elluviimine katkes COVID-19 puhangu tõttu;
- c) kulud on tekkinud toetusesaajale enne tegevuse elluviimise katkemist ja toetusesaaja on need tasunud.

2. Tegevuste puhul, mille kulud hüvitatakse toetusesaajale lihtsustatud kuluvõimaluste alusel, võib liikmesriik käsitada rahastamiskõlblikena selliste tegevuste kulusid, mida ei ole COVID-19 puhangu tõttu täielikult ellu viidud, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

- a) tegevuse elluviimine katkes pärast 31. jaanuari 2020;
- b) tegevuse elluviimine katkes COVID-19 puhangu tõttu;
- c) meetmed, mille kulud hüvitatakse lihtsustatud kuluvõimaluste alusel, on enne tegevuse elluviimise katkemist vähemalt osaliselt rakendatud.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud tegevuste puhul võib liikmesriik hüvitada toetusesaajale kulud ka artikli 25 lõike 1 punktis a osutatud kulude alusel, kui käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tingimused on täidetud.

Kui liikmesriik hüvitab toetusesaajale kulud nii esimese kui ka teise lõigu alusel, tagab ta, et kulud hüvitatakse ainult üks kord.“

8) Artiklisse 30 lisatakse järgmine lõige:

„1a. Võimalike riskide analüüsi alusel võivad liikmesriigid kehtestada leebemad kontrolli- ja kontrolljälje nõuded seoses COVID-19 puhangu ajal toidu- ja/või esmase materiaalse abi jaotamisega enim puudustkannatavatele isikutele.“

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 23. aprill 2020

Euroopa Parlamendi nimel
President
D.M. SASSOLI

Nõukogu nimel
eesistuja
G. GRLIĆ RADMAN